

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันจันทร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันจันทร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๑๕ น. ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม จำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้

๑. กระทู้ถามซึ่งประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและอนุญาตให้ตั้งเป็นกระทู้ถามเป็นหนังสือในที่ประชุมวุฒิสภา ซึ่งไม่อาจบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมได้ภายในกำหนดเวลา ๑๕ วันตามข้อบังคับ ข้อ ๑๖๐ จำนวน ๑ กระทู้ คือ กระทู้ถาม เรื่อง โครงการระบบทางด่วนชั้นที่ ๓ สายเหนือ เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายทางพิเศษในแนวตะวันออก - ตะวันตก (East - West Corridor) นายสุรเดช จิรจิตติเจริญ เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

๒. ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณารับทราบรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๓) แล้ว

ที่ประชุมรับทราบ

(๒) รับรองรายงานการประชุม

(ไม่มี)

(๓) กระตุ้ถาม

๓.๑ กระตุ้ถามเป็นหนังสือ

จำนวน ๖ กระตุ้

๓.๑.๑ กระตุ้ถาม เรื่อง การจัดทำกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (นายอำพล จินดาวัฒนะ เป็นผู้ตั้งถาม ถาถามนายกรัฐมนตรื)

ผลการพิจารณา

ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมซึ่งเป็นการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ระบบส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง กิจกรรมที่ ๔ ข้อ ๒ จัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ที่กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ให้รัฐบาลมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และขั้นตอนการปฏิรูปดังกล่าว บัดนี้ ระยะเวลาได้ล่วงเลยมาพอสมควรแล้ว ขอเรียนถามว่า รัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำกฎหมายดังกล่าวไปถึงขั้นตอนใดแล้ว รวมทั้งได้ดำเนินการให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมด้วยหรือไม่ อย่างไร และคาดว่าจะเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาได้เมื่อใด

นายจตุติ ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระตุ้ถามตอบชี้แจงว่า ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ และได้รับความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติจากคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (คสป.) เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ หลังจากนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งได้มีข้อสังเกตจากสำนักงบประมาณ สำนักงาน ก.พ.ร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ร่วมกันหาข้อยุติในเรื่องของกองทุนในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จากการหารือได้มีมติให้ตัดเรื่องของกองทุนออกไปเพื่อมิให้เป็นภาระแก่งบประมาณของแผ่นดิน ประกอบกับรัฐบาลได้มีการจัดสรรงบประมาณให้บางส่วนแล้ว จึงได้นำร่างพระราชบัญญัติเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม (คสป.) อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ซึ่งได้รับความเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้ หลังจากที่ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้นำความคิดเห็นมาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะรัฐมนตรีได้ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

**๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปตำรวจ ตามร่างพระราชบัญญัติ
ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. (นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนายนกรัฐมนตรี)**

ผลการพิจารณา

เนื่องจากรองนายนกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถาม
ติดภารกิจ ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ และขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามไปตอบในการประชุม
วุฒิสภา วันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

**๓.๑.๓ กระทู้ถาม เรื่อง โครงการรถไฟฟ้าชานเมือง สายสีแดง (นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ
เป็นผู้ตั้งถาม ถาปนรัฐมนตรีกระทรวงคมนาคม)**

ผลการพิจารณา

ด้วยกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีโครงข่ายรถไฟฟ้าเป็นจำนวนมาก ซึ่งในส่วนของ
การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทยรับผิดชอบโครงการรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดง สายเหนือ บางซื่อ-รังสิต
สายใต้ บางซื่อ-หัวลำโพง-มหาชัย สายตะวันออก บางซื่อ-มักกะสัน-ฉะเชิงเทรา และสายตะวันตก
บางซื่อ-ตลิ่งชัน-ศาลายา โดยทุกเส้นทางเริ่มต้นที่สถานีกลางบางซื่อซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในอาเซียน
กรณีโครงการรถไฟฟ้าสายสีแดงช่วงบางซื่อ-ตลิ่งชัน และ บางซื่อ-รังสิต มีการก่อสร้างเสร็จแล้วแต่ยังไม่
เปิดการเดินรถไฟฟ้า ทั้งนี้ จากความล่าช้าของโครงการเดินรถไฟฟ้าจะทำให้เสียโอกาสในทุก ๆ ด้าน
ขอเรียนถามว่า โครงการรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงช่วงบางซื่อ-ตลิ่งชัน และ บางซื่อ-รังสิต
เริ่มโครงการก่อสร้างเมื่อไร ก่อสร้างเสร็จเมื่อไร และใช้งบประมาณจำนวนเท่าไร นอกจากนี้ ช่วงบางซื่อ-รังสิต
มีแหล่งเงินทุนเพื่อดำเนินการจากที่ใด กำหนดเปิดการเดินรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงจะเริ่มได้เมื่อไร
มีวิธีการบริหารการเดินรถอย่างไร และปัจจุบันมีความคืบหน้าในการเตรียมการเดินรถอย่างไร

นายถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้
ถามตอบชี้แจงว่า กรณีโครงการรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงบางซื่อ-ตลิ่งชัน ได้เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่
๑๕ มกราคม ๒๕๕๒ แล้วเสร็จเมื่อ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ งบประมาณเป็นเงิน ๙,๐๘๗ ล้านบาทเศษ
ในส่วนความล่าช้าของโครงการ เกิดจากการเชื่อมต่อให้เป็นระบบเดียวกันกับรถไฟฟ้าสายสีแดงบางซื่อ-รังสิต
ซึ่งเมื่อช่วงบางซื่อ-รังสิตยังไม่แล้วเสร็จ ส่งผลให้เส้นทางฝั่งตะวันตกบางซื่อ-ตลิ่งชัน จึงยังเดินรถไม่ได้
ในส่วนรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงช่วงบางซื่อ-รังสิต มีทั้งหมด ๓ สัญญา โดยสัญญาที่ ๒ งานแล้วเสร็จ
เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ และสัญญาที่ ๑ กำหนดแล้วเสร็จวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สำหรับ
สัญญาที่ ๓ กำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๓ กรณีปัญหาความล่าช้าของโครงการเกิดจากการเชื่อม
การใช้ไฟฟ้ากับการไฟฟ้านครหลวง รวมถึงการประสานงานเพื่อเข้าพื้นที่ของผู้รับจ้าง (การส่งมอบพื้นที่)
รวมทั้งการหากระแสไฟฟ้าเพื่อทดสอบระบบการเดินรถ ในด้านงบประมาณโครงการ ในสัญญาที่ ๑

วุฒิสภา เพื่อพิจารณาหาทางออกให้กับประชาชนต่อไป อีกทั้งความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์ของ คลองมหาสวัสดิ์ ซึ่งเป็นคลองขุดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๒ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับการยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมศิลปากรว่าคลองมหาสวัสดิ์เป็นโบราณสถาน โดยความเป็นโบราณสถานไม่ได้ขึ้นอยู่กับการจดทะเบียนโบราณสถาน คลองมหาสวัสดิ์จึงได้รับการพิจารณาแล้วว่าเป็นโบราณสถาน ตามนิยามในพระราชบัญญัติโบราณสถานฯ พ.ศ. ๒๕๐๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้ยังไม่ได้ประกาศรายชื่อโบราณสถานก็ถือว่าเป็นโบราณสถาน ดังเช่น วัดชัยพฤกษ์มาลาราชวรวิหาร ดังนั้น การดำเนินการกับโบราณสถานต้องขออนุญาตจากกรมศิลปากรก่อน แต่สะพานแห่งนี้ไม่ได้รับการอนุญาตจากกรมศิลปากรก่อนการก่อสร้างจึงเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ขอเรียนถามว่า เมื่อเกิดการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน ตามคำนิยามในพระราชบัญญัติโบราณสถานฯ พ.ศ. ๒๕๐๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยชัดแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ดำเนินการอย่างไร และจะมีวิธีเยียวยาความเดือดร้อนให้กับพี่น้องประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดใช้สะพานดังกล่าวอย่างไร โดยเฉพาะฝั่งตลิ่งชัน อีกทั้งนโยบายในภาพรวมต่อคลองมหาสวัสดิ์ ที่เคยได้รับการสำรวจจากกระทรวงคมนาคมให้คลองมหาสวัสดิ์เป็น ๑ ใน ๑๒ คลองที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเส้นทางสัญจรทางน้ำ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในเชิงเกษตร วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นจะมีการดำเนินการต่อไปอย่างไร

นายทรงศักดิ์ ทองศรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถามตอบชี้แจงว่า โครงการก่อสร้างสะพานข้ามคลองมหาสวัสดิ์ กรมเจ้าท่าได้ตรวจสอบในเบื้องต้นแล้วพบว่า อยู่ในพื้นที่ของสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ ๒ สาขานนทบุรี และได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำจากองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๗ ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งได้มอบอำนาจ “เจ้าท่า” ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามคำสั่งกรมเจ้าท่าที่ ๑๘๕/๒๕๔๘ ทั้งนี้ สะพานแห่งนี้เอกชนได้ดำเนินการสร้างโดยได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ และได้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั้งฝั่งจังหวัดนนทบุรี และฝั่งเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการสร้างสะพาน ซึ่งเป็นสะพานเชื่อมโยงกันระหว่างสองฝั่งทำให้ได้รับความสะดวก นอกจากนี้ ประชาชนขอให้ดำเนินการตีเส้นจราจร ติดไฟสัญญาณ หรือมีป้ายเตือนเรื่องความปลอดภัยในการใช้สะพาน ส่วนเรื่องการสัญจรทางน้ำมีเรือที่ใช้เส้นทางนี้เป็นประจำประมาณ ๖ ลำ สามารถสัญจรผ่านสะพานได้ตามปกติ ส่วนประเด็นโบราณสถานนั้น ได้มีหนังสือจากกรมศิลปากรว่าสะพานดังกล่าวอยู่นอกเขตพื้นที่สำคัญของวัดชัยพฤกษ์มาลาราชวรวิหารจึงไม่มีผลกระทบต่อโบราณสถานดังกล่าว และได้ดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย ส่วนเรื่องการท่องเที่ยวขึ้น เนื่องจากมีหลายกระทรวงที่เกี่ยวข้องจึงขอแนะนำประเด็นที่ท่านเสนอแนะ ส่งต่อรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

๓.๑.๖ กระทู้ถาม เรื่อง การดำเนินคดีกับนายอานนท์ นำภา แกนนាំการชุมนุม (นายสมชาย แสวงการ เป็นผู้ตั้งถาม ถาถามนายกรัฐมนตรั)

ผลการพิจารณา

เนื่องจากรองนายกรัฐมนตรั (นายวิษณุ เครืองาม) ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถาม ตัดการกิจ ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ และขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามไปตอบในการประชุม วุฒิสภา วันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

๓.๒ กระทู้ถามวาจา

ไม่มี

(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

จำนวน ๓ เรื่อง

๔.๑ รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาโดยบูรณาการ การเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) สำหรับอาชีวศึกษา โดยเน้นรูปแบบทวิภาคี (คณะกรรมการการศึกษาพิจารณาเสร็จแล้ว)

ผลการพิจารณา

รองประธานคณะกรรมการการศึกษา คนที่หนึ่ง (นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ) ได้ร่วมกับ กรรมการ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา (รองศาสตราจารย์ศักดิ์ ไทย สุกิจบรร) แดงผลการพิจารณาการศึกษา สรุปความได้ว่า จากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการจัดการการเรียนการสอนอาชีวศึกษา รวมทั้งหลักสูตร กฎหมาย หลักเกณฑ์ต่าง ๆ และสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสถานประกอบการ พบประเด็นปัญหาในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีการกำหนด รายละเอียดในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้ในการ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นไป ตามข้อกำหนด แต่ในข้อเท็จจริงสถานศึกษาอาชีวศึกษาจำนวนมากไม่สามารถดำเนินการตามข้อกำหนด ดังกล่าวได้ ทำให้ผู้เรียนในระบบทวิภาคีมีจำนวนน้อยกว่าที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดไว้ ประกอบกับนักศึกษาและผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบ ดังกล่าว และสถานประกอบการที่เข้าร่วมในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะรองรับกับจำนวนนักศึกษา รวมถึงหลักสูตรอาชีวศึกษาที่ใช้อยู่ยังไม่สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน ตลอดจนสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ยังไม่มีกฎหมายในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการเฉพาะ จำเป็นต้อง ใช้กฎหมายของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานโดยอนุโลม ซึ่งหลักเกณฑ์บางประการในกฎหมายดังกล่าว

ไม่สามารถปรับใช้กับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาโดยบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) สำหรับอาชีวศึกษาโดยเน้นรูปแบบทวิภาคีเกิดประสิทธิภาพ จึงมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องกำหนดนโยบายให้มีการส่งเสริม สนับสนุนในด้านความร่วมมือ การผลิตและพัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ มีการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาทวิภาคีเป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกแห่ง รวมทั้งมีแนวทางในการให้ความช่วยเหลือสถานประกอบการเกี่ยวกับข้อกำหนดทางกฎหมาย และส่งเสริมให้มีคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (กรอ.อศ.) ในสถาบันอาชีวศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นกลไกให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ตลอดจนให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลกำลังคนอาชีวศึกษา (V-Cop) เพื่อเก็บข้อมูลความต้องการแรงงานทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ รวมทั้งสนับสนุนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษารูปแบบดังกล่าวให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในทุกด้าน

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาด้านอาชีวจะต้องพัฒนาหลักสูตร บุคลากร และสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน โดยหลักสูตรควรต้องมีการปรับปรุงให้เป็นการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานควรมีการกำหนดมาตรฐานของสมรรถนะวิชาชีพในแต่ละระดับ ซึ่งอาจเป็นการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้สูงกว่าวุฒิการศึกษาที่ได้รับ เพื่อให้สถานประกอบการได้ทราบถึงขอบเขตทักษะในการปฏิบัติงานของผู้เรียนและทราบถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่สูงในลำดับถัดไปอย่างชัดเจน และบุคลากรที่จะมาเป็นอาจารย์ในการถ่ายทอดความรู้ควรต้องมีประสบการณ์จริงในงานภาคอุตสาหกรรมมาก่อน รวมทั้งได้เรียนรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม และความปลอดภัยต่าง ๆ ในภาคอุตสาหกรรมเป็นอย่างดี โดยอาจได้ปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรมมาไม่ต่ำกว่า ๑ ภาคการศึกษาหรือ ๑ ปี ตลอดจนครูของสถานประกอบการซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว แต่ยังขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ จึงอาจต้องมีการพัฒนาและเสริมสร้างให้บุคคลเหล่านี้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ดีขึ้น และเนื่องจากปัจจุบันลักษณะของสถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งขนาดเทคโนโลยีที่นำมาใช้และวิธีการประกอบธุรกิจ ทั้งสถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร หรือภาคการการท่องเที่ยว ดังนั้น การจัดการศึกษาในรูปแบบดังกล่าวจึงไม่ใช่แค่พัฒนานักศึกษาเพื่อส่งไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการเท่านั้น แต่จะต้องมีการพัฒนาและหาแนวทางให้นักศึกษาสามารถทำงานได้ไม่ว่าจะสถานประกอบการนั้นจะเปลี่ยนไปในลักษณะใดด้วย นอกจากนี้ จะต้องหาแนวทางส่งเสริมให้สังคมหรือครอบครัวของนักศึกษาได้เข้าใจถึงความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของสายอาชีพอาชีวศึกษาเพื่อที่จะได้สนับสนุนให้บุตรหลานเข้าสู่ระบบ

การศึกษาในด้านอาชีวศึกษามากขึ้น อีกทั้งเสนอแนะว่า การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษานั้นควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับท้องถิ่นโดยเริ่มจากการมีโรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษา เพื่อให้เด็กที่มีความสนใจในสายอาชีพได้เรียนรู้และฝึกฝนตั้งแต่ตั้งแต่ชั้นมัธยมหรืออาจจะเป็นการให้มีการเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยจัดให้มีโรงเรียนอาชีพประจำอำเภอ เพื่อเป็นการส่งเสริมพื้นฐานความรู้ในสายอาชีพให้แก่เด็กที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งแนวทางดังกล่าว จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มสัดส่วนของผู้ที่จะเข้ามาอยู่ในระบบการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาได้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔.๒ รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์ประเด็นการจัดการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา (คณะกรรมการธิการการศึกษาพิจารณาเสร็จแล้ว)

ผลการพิจารณา

รองประธานคณะกรรมการธิการ คนที่หนึ่ง (นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ) และกรรมการธิการ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา (รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปความได้ว่า รายงานเรื่องนี้ได้ยึดแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายของรัฐบาล นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๙) และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยจากการพิจารณาศึกษาพบประเด็นปัญหาที่เป็นผลกระทบมาจากการจัดการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก จึงมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า โดยที่การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพซึ่งแตกต่างจากการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงควรแยกทั้งสองระบบออกจากกัน ควรแก้ไขโครงสร้างการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการใหม่เนื่องจากได้มีการแยกสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาออกจากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบของการจัดการอาชีวศึกษาทั้งระบบในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญในหลักสูตรการผลิตครูแนะแนวที่ให้คำปรึกษาด้านการประกอบอาชีพ ควรมีการกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้จบอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช. และ ปวส.) เพื่อจูงใจให้มีผู้เรียนอาชีวศึกษามากขึ้น ควรปรับเปลี่ยนแนวทางการอุดหนุนงบประมาณรายหัวของอาชีวศึกษาเป็นวิธีการอื่นเพราะต้องมีการฝึกภาคปฏิบัติร่วมด้วย ควรยกระดับศูนย์ข้อมูลกำลังคนอาชีวศึกษา (V-Cop) โดยจัดตั้งเป็นสำนักงานหรือกองงานเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการด้านข้อมูลกำลังคน ควรปรับลดครุอัตราจ้างที่ได้รับเงินเดือนในอัตราที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและเร่งบรรจุครูทดแทนจากกรณีการเกษียณอายุ

ราชการ ควรมีข้อกำหนดเป็นการเฉพาะสำหรับการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารอาชีวศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรกำหนดนโยบายให้สถาบันการอาชีวศึกษา ดำเนินงานให้เกิดความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาโดยจัดให้มีคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน (กรอ.อศ.) ของสถาบันอาชีวศึกษาทุกแห่ง ควรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพที่สถาบัน คุนวุฒิวิชาชีพให้การรับรอง ควรเร่งการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม วิชาชีพ ตลอดจนเร่งดำเนินการด้านการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาการกระจายอำนาจไปยังสถาบันการ อาชีวศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งสร้างความเข้าใจ เนื้อหาสาระและรายละเอียดของพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และควรมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการร่างพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. เพื่อปรับปรุงใหม่ทั้งฉบับโดยกำหนดกรอบระยะเวลาการทำงานที่ชัดเจน

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้ อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ควรสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการที่แท้จริง ในการจัดการอาชีวศึกษาระหว่างภาครัฐกับเอกชน (อุตสาหกรรม/ธุรกิจ) โดยภาครัฐควรสนับสนุนด้าน งบประมาณอย่างเพียงพอ สนับสนุนให้การเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาและ วิชาชีพ สนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพที่ ๒ และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม สำหรับภาคเอกชนควรกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจนในการมีส่วนร่วม กับ การจัดการอาชีวศึกษาผ่านแรงจูงใจในด้านต่าง ๆ อาทิ การลดหย่อนภาษีสำหรับการจ้างงาน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยัง คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเร่งด่วนว่าด้วย การบริหารการจัดการศึกษาเอกชน ในช่วงสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่เหมาะสมกับสังคมไทย (คณะกรรมการการศึกษาพิจารณาเสร็จแล้ว)

ผลการพิจารณา

รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง (นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ) เลขาธิการ คณะกรรมการ (นายอาน กาจกระโทก) และคณะทำงานและเลขานุการในคณะทำงานจัดทำข้อเสนอ เชิงนโยบายเร่งด่วนว่าด้วยการบริหาร การจัดการศึกษาเอกชนในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) (นายศุภเสฏฐ์ คณากุล) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปความได้ว่า โดยที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙ บัญญัติให้การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายใน

การปฏิบัติ ซึ่งหลักการดังกล่าว ทำให้หน่วยงานด้านการศึกษาดำเนินการตามนโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมด้วยแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มีความหลากหลายทั้งในกรณีที่มีและไม่มีผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) กล่าวคือ (๑) กรณีที่ไม่มีผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาในแบบ Onsite ในลักษณะเต็มรูปแบบตามหลักสูตรเพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและมีคุณภาพที่สอดคล้องตามหลักสูตรที่กำหนด และ (๒) กรณีที่มีผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) สถานศึกษาต้องมีการจัดการศึกษาในแนวทางที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบ Onsite ผสมผสานไปกับรูปแบบ On Air และแบบ Online โดยคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมและความพร้อมของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างกันทั้งนี้ คณะกรรมการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามมาตรการเร่งด่วนและมาตรการระยะยาว กล่าวคือ ในการดำเนินการตามมาตรการเร่งด่วนให้ดำเนินการไปพร้อมกันตามแนวทางที่เหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โรงเรียนเอกชนในระบบ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้เรียน นักศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ชุมชนและท้องถิ่นในพื้นที่ที่ตั้งสถานศึกษา สำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน (สอช.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เป็นต้น สำหรับการดำเนินมาตรการระยะยาว กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหลักสูตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) หรือโรคติดต่อชนิดอื่นที่อาจจะอุบัติขึ้นใหม่ในอนาคต นอกจากนี้ควรจัดทำสื่อออนไลน์หรือสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้เกิดองค์ความรู้ที่เชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วม (Active Learning) รวมถึงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในระดับกระทรวงเพื่อวางนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพรวม และระดับพื้นที่เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และปรับวิธีการเรียนเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นแบบ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ สังเกต ปฏิบัติ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ อีกทั้งควรกำหนดมาตรการป้องกันโรคระบาดเพื่อสอนคู่ขนาน หรือบรรจุเพิ่มเติมไว้ในกลุ่มสาระวิชาสุขศึกษาหรือกำหนดให้มีวิชาโรคระบาดสอดแทรกในหลักสูตรเดิมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์อื่นที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนใช้โอกาสในช่วงวิกฤตนี้จัดรูปแบบที่เหมาะสมกับการศึกษาไทยในอนาคต

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา

จำนวน ๑ เรื่อง

- รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒ (ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒ ของที่ประชุมวุฒิสภามีผู้แทนจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายงานดังกล่าว โดย พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุม

จากนั้นประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาให้พิจารณาศึกษา รายงานดังกล่าว โดยมีนายกล้าณรงค์ จันทิก ประธานคณะกรรมการ และ พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง ผู้แทนคณะกรรมการ แลกผลการพิจารณาศึกษา ต่อที่ประชุมสรุปได้ว่า รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒ นั้น มุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนและการทำงานเชิงรุก การพัฒนาการปฏิบัติงานภายในองค์กร ได้ให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ กับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมควรให้ความสำคัญต่อการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยราชการที่ตรวจพบเรื่องร้องเรียนจำนวนมาก เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิธีการและการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการทำงานโดยคำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของบุคลากร เพื่อลดปัญหาเรื่องร้องเรียนที่ค้างดำเนินการ พร้อมทั้งการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน และควรแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรตามตัวชี้วัดในแต่ละด้านด้วย

การดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณีในระดับประเทศ ภารกิจด้านการสร้างเครือข่าย เห็นควรให้ความสำคัญต่อการรักษาเครือข่ายภาคประชาชนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และควรแสดงรายละเอียดของผลการดำเนินงานที่เป็นผลสำเร็จของงานในเชิงคุณภาพ เช่น ตัวชี้วัดของโครงการต่าง ๆ ให้มากกว่าปีที่ผ่านมา ส่วนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณีต่างประเทศควรนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดผลที่คุ้มค่าเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์กับประชาชนเป็นหลัก

ปัญหาและอุปสรรคของการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น ควรมีการจัดทำสถิติของหน่วยงานที่ดำเนินการล่าช้า หรือไม่ให้ความร่วมมือ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทางเพิ่มความร่วมมือต่อไป และการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีในปีถัดไปควร

เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับผลการแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินการใด ๆ ตามที่รับข้อสังเกตหรือคำแนะนำจากรัฐสภา และการใช้ระบบการประเมินผลภาครัฐราชการแบบบูรณาการ (Government Evaluation System : GES) ในประเด็นการประเมินประสิทธิผลต่อค่าใช้จ่าย ข้อมูลการรายงานเป็นการแสดงตัวชี้วัดเรื่องร้องเรียนในเชิงปริมาณในลักษณะตัวเลขต้นทุนต่อหน่วย จึงไม่อาจสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานแต่เป็นเพียงการวัดมูลค่าทางการเงินเท่านั้น

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่ามีการแสดงตัวเลขที่คลาดเคลื่อน ซึ่งควรแสดงงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในหมวดค่าใช้จ่าย โดยจำแนกรายการตามหมวดค่าใช้จ่ายให้มีความสอดคล้องกับข้อเท็จจริง เช่น ค่าใช้จ่ายบุคลากร และค่าใช้จ่ายการดำเนินงานเพื่อทำให้การวิเคราะห์งบประมาณมีความถูกต้อง กรณีเงินบำเหน็จของพนักงานและลูกจ้างนั้น ควรพิจารณาใช้เงินสะสมเพื่อจ่ายให้กับพนักงานและลูกจ้างที่จะเกษียณอายุในโอกาสแรก และมีการประสานกับสำนักงานงบประมาณเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณต่อไป

ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้เสนอผลการพิจารณาศึกษาแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปราย โดยมีสมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ และสอบถามในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ว่า การเพิ่มและลดบทบาทหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบาทที่ลดลง ได้แก่ การดำเนินการทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบขององค์กรในกระบวนการยุติธรรม เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใด และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินฯ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้หรือไม่ สำหรับการเพิ่มบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ การที่กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจรับเรื่องร้องเรียนในกรณีที่รัฐไม่ปฏิบัติตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ มาตรา โดยเห็นว่าการดำเนินการในส่วนนี้อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเนื่องจากมีบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ นอกจากนี้ บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่เพิ่มขึ้นเป็นประเด็นในเรื่องการที่กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถปรึกษาหารือกับหน่วยงานของรัฐก่อนที่จะทำคำแนะนำไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีข้อสังเกตในรายงานประจำปีของผู้ตรวจการแผ่นดินว่า กรณีการส่งคำร้องของประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง ปรากฏว่ามีคำร้องที่ไม่ถูกส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองจำนวนมาก โดยไม่มีการระบุเหตุผลในการไม่ส่งไว้ในรายงานอาจถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติได้

กรณีโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งทำการรักษาผู้ป่วยฉุกเฉินซึ่งมีสิทธิในการรักษาแต่ได้รับความเดือดร้อนจากค่ารักษาพยาบาลที่สูงมาก ซึ่งต่อมามีการร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน

และผู้ตรวจการแผ่นดินได้เข้าไปดำเนินการช่วยเหลือจนทำให้ผู้ป่วยจ่ายค่ารักษาพยาบาลลดลงจำนวนมาก ซึ่งยังมีประชาชนอีกมากที่ได้รับผลกระทบจากค่ารักษาพยาบาลสูง ผู้ตรวจการแผ่นดินควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเรื่องดังกล่าวได้รับทราบ หรือกรณีพื้นที่ห่างไกลที่มีผู้ป่วยฉุกเฉินซึ่งจะต้องได้รับการรักษาเร่งด่วนแต่ยังขาดงบประมาณในการนำส่งผู้ป่วย ผู้ตรวจการแผ่นดินควรประสานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ เช่น เรือเร็ว หรือเครื่องบิน เพื่อช่วยส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉิน

การจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ จะต้องจัดทำให้เข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นไปตามหลักสากล และหากพิจารณาจะพบว่า สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งประเทศไทยนำรูปแบบมาจากต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ดี หากทั้ง ๒ หน่วยงาน ร่วมมือกันแบบบูรณาการจะยังประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาปรับใช้ในการรับเรื่องร้องเรียน การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเพิ่มทักษะความรู้ด้านดิจิทัลให้แก่บุคลากร

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แก้ไขปัญหา และช่วยเหลือเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคม เช่น กรณีอุบัติเหตุทางน้ำของเรือพีนิคซ์ ซึ่งมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงพันธกรณีระหว่างประเทศด้วย เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือในนานาประเทศ นอกจากนี้ ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นเรื่อง การตรวจสอบและถ่วงดุลของหน่วยงานผู้ปฏิบัติ และหน่วยงานที่กำกับดูแล ซึ่งควรแยกออกจากกัน และเป็นข้อบกพร่องที่จะต้องคำนึงถึงในการติดตาม ตรวจสอบ และหน่วยงานควรมีการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน ซึ่งหากผู้ตรวจการแผ่นดินรับทราบเป็นข้อมูล จะสามารถติดตามและตรวจสอบการกระทำต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากนั้น ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (พลเอก วิทวัส รชตะนันทน์) ได้ตอบชี้แจงต่อที่ประชุมสรุปได้ว่ากรณีอัตราค่าล้างบุคลากรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับอัตราเพิ่มจำนวน ๒๘ อัตรา ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของการสอบบรรจุ กรณีผู้ป่วยฉุกเฉินที่เกิดขึ้นบนเกาะแห่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในรายงานนั้น คือ เกาะพะงัน ซึ่งเกาะดังกล่าวนี้มีประชากรอยู่ประมาณหมื่นกว่าคนแต่จะมีนักท่องเที่ยวอยู่บนเกาะประมาณเจ็ดหมื่นกว่าคน เดิมมีโรงพยาบาลขนาดเล็กเพียงแห่งเดียว ภายหลังมีการจัดตั้งมูลนิธิขึ้นทำให้โรงพยาบาลดังกล่าวมีเครื่องมือที่ทันสมัยและปัจจุบันสามารถรองรับผู้ป่วยได้มากขึ้นและรักษาผู้ป่วยฉุกเฉินได้ สำหรับกรณีการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมปัจจุบันเรื่องดังกล่าวจะอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับในแต่ละปีนั้นมีจำนวนมากโดยจะมุ่งเน้นไปที่ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้รับการแก้ไขหรือไม่ เรื่องร้องเรียนที่เข้ามาสู่ผู้ตรวจการแผ่นดินนั้นต้องมีเหตุที่จะเข้าเงื่อนไข

ตามที่กฎหมายกำหนดจึงจะส่งศาลรัฐธรรมนูญได้ กล่าวคือ ถ้าไม่ใช่ผู้เสียหายหรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนโดยตรงก็จะไม่เข้าเงื่อนไข สำหรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัตินั้นจะไม่เข้าเงื่อนไข อย่างไรก็ตามเรื่องร้องเรียนใดไม่เข้าเงื่อนไขตามกฎหมายที่จะส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังดำเนินการและติดตามเรื่องร้องเรียนดังกล่าวว่ายังคงความเดือดร้อนอยู่หรือไม่และมีช่องทางใดที่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ เรื่องร้องเรียนที่ส่งมายังผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อวินิจฉัยเสร็จแล้วจะส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแม้ไม่มีสภาพบังคับเช่นคำพิพากษาศาลปกครอง แต่หน่วยงานส่วนใหญ่จะปฏิบัติตาม มีบางหน่วยงานเท่านั้นที่ไม่ปฏิบัติตาม โดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะส่งเรื่องดังกล่าวไปให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป ทั้งนี้จะขอรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิและสมาชิกวุฒิสภาไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

(๖) เรื่องที่เสนอใหม่ (ไม่มี)

(๗) เรื่องอื่น ๆ (ไม่มี)

เลิกประชุม เวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

